

С т а н о в и щ е

От: Доц. д-р Искра Маринова Пантелеева

Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

Научна специалност: Икономика и управление (индустрия)

Относно: Конкурс заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност Икономика и управление (индустрия) в СА „Димитър А. Ценов“ – Свищов

Основание: Решение на Факултетен съвет на факултет „Производствен и търговски бизнес“ (Протокол №8/26.04.2023 г.), Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов №364/02.05.2023 г. за утвърждаване състава на научното жури и Решение на Научното жури, взето на Първо заседание, проведено на 15.05.2023 г., съгл. чл. 5, ал. 1 и чл. 121, ал. 1 и ал. 2 от ПРАС на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

1. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е обявен по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“, за нуждите на катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“, факултет „Производствени и търговски бизнес“ на СА „Д. А. Ценов“, съгласно Решение на АС №6, т.2/27.02.2023 г., обн. в ДВ бр. 21/07.03.2023 г. Единствен кандидат в конкурса за доцент е гл. ас. д-р Емил Бориславов Николов.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

По процедурата на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“ са подадени документи от единствен кандидат – гл. ас. д-р Емил Бориславов Николов. Емил Николов е роден на 16.02.1982 г. в гр. Свищов. През 2000 г. завършва средно специално образование в специалност „Бизнес – администрация“ на ДТГ „Димитър Хадживасилев“ – Свищов (диплома Серия В-2000, № 005253, рег. № 5361/43 от 03.07.2000 г.) През 2004 г. придобива бакалавърска степен по „Стопанско управление“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов (диплома Серия СА – 2004, № 029926, регистрационен № 52065/20.10.2004 г.), а през 2005 г. – магистърска степен по същата специалност – „Стопанско управление“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов (диплома серия СА – 2005, № 035926, рег. № 56637/30.11.2005 г.). През 2006 г. е зачислен за редовен докторант към катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“ при СА „Д.

А. Ценов“. След успешна защита на дисертационен труд на тема „Устойчивост на фирмената конкурентоспособност“, през 2009 г. придобива ОНС „доктор“ (диплома № 33628 от 14.12.2009 г.).

Трудовата си кариера Емил Николов започва през 2006 г., когато като студент в ОКС „магистър“ е назначен на работа като икономист в „Свилоса“ АД – Свищов. След придобиване на ОНС „доктор“ през 2009 г. той е назначен като асистент в катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“ на СА „Д. А. Ценов“, а от 2010 г. заема академичната длъжност „главен асистент“. Към месец юни 2023 г. общият трудов стаж на Емил Николов е 14 г. и 4 м., от които 13 г. и 7 м. като преподавател (асистент/главен асистент) в СА „Д. А. Ценов“. От 2016 г. кандидатът е катедрен Еразъм координатор.

Емил Николов е участвал в редица обучения и специализации, сред които: „Виртуална учебна среда Moodle“, „Управление на проекти“, „Управление на проекти с Microsoft Project“, „Обучение за обучители – базов курс“, „Приложение на казусния метод при обучение на студенти по икономика“, „Публикуване в реферирани издания с импакт фактор“, „Трансфер на технологии и закрила и управление на интелектуалната собственост“, „Обекти на интелектуалната собственост – същностни аспекти и възможности за генериране на икономически растеж“, „Основи на програмирането с Java“ и др.

Емил Николов владее английски език (самостоятелно ниво) и руски език (основно ниво).

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Въз основа на документите, представени по процедурата за заемане на академичната длъжност „доцент“, могат да се направят следните констатации и заключения:

- Емил Николов притежава над 13-годишен преподавателски стаж и образователната и научна степен „доктор“; заема академичната длъжност „главен асистент“. Резултатите от преподавателската и научноизследователската му дейност са апробирани и дисеминирани сред заинтересованите среди. Кандидатът е публикувал: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, самостоятелен хабилизационен труд (монография), самостоятелен академичен учебник, 2 съвместни рецензирани учебника (представени по конкурса), 25 статии и доклади, включително в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, класифицирани по отделни раздели в Справката за изпълнение на минималните национални изисквания за академичната длъжност „доцент“. Количествено, тяхното изражение покрива 276,52 точки (при изискуеми минимум 200 точки). Съдържателно е на лице съответствие с тематиката на конкурса. Емил Николов е участвал в шест научноизследователски проекта, финансирани от държавната субсидия за научна дейност (един самостоятелен проект, един проект като ръководител и четири – като член на екип). Научните му трудове са цитирани общо 16 пъти (4 цитирания в две монографии и 12 цитирания в 10 публикации), като кандидатът събира общо 100 точки при минимално изискване от 50 точки. Значително е надвишен нормативът за аудиторна заетост.

- Научноизследователската и публикационната дейност, цитируемостта и др. активности покриват всички групи показатели и изисквания, съгл. изискванията на чл. 116 (2) т. 1 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за развитието на академичния състав в Р България в научна област 3. Социални, стопански и правни науки (Групи А+В+Г+Д). Сумарната количествена оценка за дейността на Емил Николов надвишава изискуемите точки. Кандидатът набира общо 526,52 точки.

- Кандидатът отговаря на всички задължителни изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, посочени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАС на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. Няма неизпълнени количествени показатели и изисквания.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

В представените по конкурса документи са налице убедителни доказателства за професионалните качества и постигнатите резултати от страна на гл. ас. д-р Емил Николов. Той е уважаван преподавател и изследовател, с опит в учебно-преподавателската и методическата работа. Научноизследователските интереси и преподавателската му експертиза са в областта на корпоративната социална отговорност, управлението на проекти в индустрията, мениджмънта на малкото предприятие, управлението на човешките ресурси и екипите, всички в тематичния обхват на конкурса. Научната продукция на Емил Николов съдържа научни и научно-приложни приноси и е доказателство за способността му да работи самостоятелно и в екип. Той притежава опит в организацията и администрирането на учебния процес, придобит по време на заеманите от него позиции в катедрата. През целия си трудов път Емил Николов обогатява своите знания и развива професионалните си качества и умения. Той притежава експертиза за консултиране и трансфериране на знания към заинтересованите страни – студенти, колеги-преподаватели, представители на бизнеса, специализирани институции/организации и др. Гл. ас. д-р Емил Николов се ползва с добро име сред колеги от академичните среди и бизнеса; лоялен към институцията, в която работи; спазва академичната етика и добрите университетски практики. Всичко това ми дава основание да твърдя, че кандидатът по конкурса притежава висока икономическа култура и етични качества, теоретичен и практически опит като преподавател, в пълна степен владее необходимите качества, опит и експертиза, изискуеми за заемането на академичната длъжност „доцент“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“.

Емил Николов отговаря напълно на количествените и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. Кандидатът няма неизпълнени изисквания за заемане на длъжността.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р Емил Николов е ерудиран преподавател с дългогодишен годишен трудов опит в учебно-преподавателската и методическата работа, натрупан в продължение на над 13 години. Професионалните интереси и учебно-преподавателската му дейност са

в областта на икономиката на предприятието, управлението на проекти в индустрията, мениджмънта на малкото предприятие, управлението на човешките ресурси и екипите, корпоративната социална отговорност и др. В рамките на учебно-преподавателската си дейност е инициирал, разработил и водил съвместно и самостоятелно лекционни курсове по следните дисциплини, пряко свързани с тематиката на конкурса: в ОКС „бакалавър“ – Икономика на предприятието, Управление на човешките ресурси, Управление на конкурентоспособността на индустриалното предприятие, Мениджмънт на малкото предприятие, Управление на проекти в индустрията, Предприемачество, Предприемачество – Първа част, Предприемачество – Втора част; в ОКС „магистър“ – Мениджмънт на корпорациите, Антикризисно управление на корпорацията, Управление на аутсорсинг проекти, Управление на знанията, Иновационно предприемачество, Корпоративно предприемачество и др. Лекционните му курсове са подкрепени с авторови или в съавторство учебници и съпътстващи материали по тематиката на конкурса, на базата на самостоятелно или съвместно разработени учебни програми. Познато име в сферата на образователните среди, с експертиза за консултиране и трансфериране на знания към заинтересованите страни – студенти, колеги-преподаватели, представители на бизнеса и специализираните институции, международни организации и др.

Приложената към документацията служебна бележка показва покриване на изискуемата учебната натовареност от страна на кандидата. За последните пет години средногодишният брой часове аудиторна заетост на Емил Николов е 611,14 часа при норматив от 500 часа. Натовареността по учебни години е както следва: 2018/2019 – 795 часа, 2019/2020 – 402 часа, 2020/2021 – 535 часа, 2021/2022 – 668.7 часа, 2022/2023 – 655 часа, в ОКС „Бакалавър“ (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение) и ОКС „Магистър“ (дистанционна форма на обучение).

Гл. ас. д-р Емил Николов притежава опит в организацията и администрирането на учебния процес, като катедрен Алумни и Еразъм координатор през годините на своя трудов стаж в Стопанска академия. Кандидатът е участвал в шест краткосрочни мобилности с цел преподаване по програма „Еразъм +“ (Хърватия – 2 мобилности, Молдова, Чехия, Черна Гора и Северна Македония) и една по проект BG05M2OP001-2.016-0004-C01 „Икономическото образование в България 2030“ на програма „НОИР“, осъществена в Румъния. Емил Николов е участвал в редица обучения и специализации, мобилности по програма Еразъм+ и др. От 2021 г. Емил Николов е член на „Българската асоциация на КСО специалистите (БАКСОС) (от м. май преименув. на „Асоциация на специалистите по устойчивост“ (АСУ)), а от 2023 г. – на Управителния съвет на асоциацията.

Кандидатът по конкурса се ползва с добро име сред колегите си и спазва академичната етика. Всичко това ми дава основание да твърдя, че кандидатът по конкурса притежава висока икономическа култура и етични качества, завиден теоретичен и практически опит като преподавател, изследовател, научен ръководител, консултант и администратор, в пълна степен владее необходимите качества, опит и експертиза, изискуеми за заемането на академичната длъжност „доцент“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Гл. ас. д-р Емил Николов участва по конкурса с общо 34 (21 самостоятелни и 13 съвместни) публикации включват: 1 самостоятелна монография; 8 студии, 6 статии, 19 доклада. Публикациите на кандидата са насочени основно към областите на корпоративната социална отговорност и нефинансовото докладване, предприемачеството, управлението на знанията и обучението на персонала. Общият брой страници на апробираната и дисеминирана научна продукция възлиза на 714 страни (в монография – 184 стр., в студии – 275 стр., в статии – 95 стр. и в доклади – 160 стр.). Нейната численост и структурно разпределение по видове продукция и място на публикуване (монографии, студии, статии, доклади от конференции в страната и чужбина, учебници и учебни пособия) покрива няколко тематични направления, с теоретичен и практико-приложен принос за научното познание и учебния процес. Съдържателно е налице съответствие с тематиката на конкурса.

Представените по конкурса документи дават основание да се обособят следните основни направления на научноизследователската дейност и публикационната активност на гл. ас. д-р Емил Николов, които са пряко свързани с тематиката на конкурса за академичната длъжност „доцент“:

Научни приноси:

1. Научни приноси с теоретичен характер

- Систематизирана и доразвита е теорията на корпоративната социална отговорност относно същност и историческо развитие, характеристики, ефекти, принципи, основни теории, направления, таксономия, инициативи и инструменти, и подходи за нейната оценка. Предложена е авторова дефиниция за същността на корпоративната социална отговорност и интегриран модел за нейните основни и второстепенни направления за реализация. Разработена е класификация на позитивните ефекти от КСО, включваща двадесет и три възможни ефекта, групирани в пет направления (маркетинг, човешки ресурси, финанси, риск и управление). [Монография, Група Г публикации 7.5., 7.6., 7.7., 7.8., 7.9.].

- Изяснени са основни аспекти, свързани със същността, мотивите и формите на проява на корпоративната социална безотговорност. Кандидатът достига до извода, че по своята същност тя не може да бъде разглеждана като липса на корпоративна социална отговорност, поради което едно предприятие може да бъде едновременно социално отговорно и социално безотговорно. Систематизирани са тридесет основни форми на проявление на корпоративната социална безотговорност, в зависимост от заинтересованите страни, засегнати от тяхното проявление. [Група Г публикация 7.1.].

- Доразвито е научното познание, посветено на докладването на нефинансова информация като са критично анализирани изследванията посветени на нейната: същност, развитие, ефекти и бариери, структури, качествени характеристики и одитиране. Идентифицирана е тенденцията на трансформация на нефинансовото докладване от доброволен към нормативно регламентиран процес. [Монография, Група Г публикации 7.8., 7.11., 7.14., 7.15., 7.17., 9.2.].

- Доразвита е теорията посветена на фирмените знания – тяхната същност, значение, видове, процеси и модели. [Група Г публикации 7.22., 7.23., 9.5., 9.6., 9.8.].

Научно-приложни приноси:

1. Научно-приложни приноси с методически характер

- Разработена е методика за оценка и анализ на интегрирането на нефинансовото докладване в бизнес организациите. Методиката се базира на публично достъпни данни и информация, и се реализира като последователност от шест основни етапа [Монография, Група Г публикации 9.2., и 7.11.].

- Разработен е секторно ориентиран методически инструментариум за оценка на корпоративната социална отговорност, отразяващ особеностите на предприятията, произвеждащи велосипеди. [Група Г публикация 9.4.].

- Разработен е концептуален визуален модел за управление на фирмените знания в стопанските организации, включващ следните шест основни процеса: диагностика на наличните знания и на потребностите от знания; придобиване на знания; извличане и формализиране на скрити знания; картографиране на знания; съхраняване на знания; разпространяване на знания. [Група Г публикации 9.5., 9.6., 9.8., 7.22., 7.23.].

2. Научно-приложни приноси с емпиричен характер

- Оценени са степента на разпространение и качеството на нефинансовото докладване сред българските бизнес организации. Процесът е изследван в различни разрези – сред най-големите български предприятия, сред най-големите държавни компании, сред компаниите-членки на Глобалния договор на ООН, сред най-търгуваните на БФБ дружества, според използваната структура за докладване. На тази база са идентифицирани проблемни области и са дефинирани препоръки и решения. [Монография, Група Г публикации 6.1., 7.3., 7.11, 7.12., 7.15., 7.17., 9.2.].

- Апробирана е (в шест от девет функциониращи предприятия) авторова отраслово ориентирана методика за оценка на корпоративната социална отговорност в предприятията, произвеждащи велосипеди в България. Оценена е тяхната корпоративна социална отговорност и са идентифицирани силните и слабите им страни в тази област. [Група Г публикация 9.4.].

- Проучено и анализирано е проявлението на корпоративната социална отговорност сред предприятията от различни сектори и отрасли на българската икономика – земеделски кооперации, туристически предприятия, мобилни оператори. [Група Г публикации 6.1., 7.3., 7.4., 7.5., 7.10., 9.2.].

- Проучена е еволюцията във времето на корпоративната социална отговорност на европейско и национално ниво, като са идентифицирани основни етапи, инициативи, автори и авторски изследвания. [Група Г публикации 7.6 и 7.8].

- Оценена и анализирана е степента на използване на Комюникетата за напредъка, като инструмент за оповестяване на нефинансова информация, от българските предприятия, членувачи в Глобалния договор на ООН. Идентифицирани са съществуващите проблеми и са предложени възможни решения. [Монография, Група Г публикации 7.11., 7.12., 9.2.].

- Установени са предприемаческите нагласи и поведение на студентите от три висши училища в България, и са идентифицирани пречките и възможностите за стимулиране на предприемачеството сред тези лица. [Група Г публикации 9.1. и 9.3.].

- Разкрити са важни за българските предприятия проблеми в областта на обучението на персонала и са формулирани изводи и препоръки, които могат да послужат за усъвършенстване на процеса на обучение. [Група Г публикации 7.19., 7.21., 7.21. и 9.5.].

Представените от гл. ас. д-р Емил Николов публикации съдържат теоретично и емпирично познание, което може да се класифицира и към други тематични области, което само потвърждава ясният фокус и същевременно – балансираното разширяване на обхвата на научните, учебно-педагогическите му търсения.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

Комплексната оценка на тематиката и съдържанието на представените научна и учебна продукция е основание да се твърди, че в тематично-предметен контекст е налице фокусираност в рамките на обхвата на конкурса и балансираност между теоретично познание и емпирично изследване, синергия допринесла за реализирането на следните приноси:

- **Научни** – свързани са с обогатяване и разширяване на теоретичното познание, резултат от проучване, систематизиране, анализиране и оценка на основни теории, концепции, принципи, теоретични конструкти, методико-методологичен инструментариум за провеждане на изследвания в областта на корпоративната социална отговорност и нефинансовото докладване, предприемачеството, управлението на знанията и обучението на персонала.

- **Научно-приложни** – свързани са със задълбочаване и допълване на тематичния фокус на емпиричните проекции на теоретичното познание в областта на корпоративната социална отговорност и нефинансовото докладване, предприемачеството, управлението на знанията и обучението на персонала.

7. Основни критични бележки и препоръки

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е представил голям брой научни публикации, като в съдържателен план е налице балансираност, фокусираност и същевременно – покриване на ключовите направления в рамките на тематичния обхват на конкурса. Утвърждаваните от кандидата тези и концептуални постановки се базират на богат литературен преглед и демонстриране на широкообхватен поглед върху достигнатото до момента научно знание. Не намирам принципно противоречиви, необосновано поднесени тези или заключения, грешно систематизирани или приложени методически конструкции и констатации с подвеждащ характер, поради което нямам конкретни критични бележки. Мога да направя препоръка като посока на бъдещи изследвания и разработки да се фокусира върху задълбочаване на проучванията си по въпроси, имащи многоелементен, междупредметен (от теоретична гледна точка) и вероятностен,

проблематичен характер (от емпирична гледна точка) характер, предвид сложните, динамични и рискови параметри на икономическата, пазарната и геополитическата среда.

8. Заключение

Въз основа на представените документи по конкурса за доцент и направената оценка за активността и резултатите от преподавателската, научноизследователската, публикационната и др. дейности на гл. ас. д-р Емил Николов, мога да направя заключение, че той е ерудиран преподавател и изследовател, с богат опит и отговорно отношение към професионалните си ангажменти, притежаващ качества, експертиза и личностно-екипи умения, които са ценени в университетските среди и сред изследователите в областта на неговите интереси, доказателство за което е участието му в редица проекти и съвместни публикации. Личните ми впечатления в продължение на 18 години потвърждават/затвърждават дадената по-горе обобщаваща оценка. Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент” е изпълнил необходимите изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и допълнителните изисквания на Стопанска академия. Заявявам положителната си оценка и с убеденост препоръчвам на уважаемото Научно жури, назначено със Заповед №364/02.05.2023 г. на ректора на СА „Д. А. Ценов” – Свищов, да предложи гл. ас. д-р Емил Бориславов Николов да заеме академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)”, в катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“, факултет „Производствен и търговски бизнес“, СА „Д. А. Ценов” – Свищов.

18.05.2023 г.
Свищов

Изготвил Становището:
(Доц. д-р Искра Пантелеева)